

Posamezne številke: Ra-
vadne Din — 50, ob ne-
deljah Din 1.—

TABORA izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
da umom naslednjega dne ter stane
mesечно po pošti D 10.—, za ino-
mesetno D 19.—, dostavljen na dom
D 11.—, na izkaznice D 10.—
Inserati po dogovoru.

Naroda se pri upravi "TABORA"
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

518 Knjižnica Luceja
Ljubljana

BOR

Posamezne številke: Ra-
vadne Din — 50, ob ne-
deljah Din 1.—

UREDNISTVO se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4. I. nad-
stropje. Telefon Interurb. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, dno. Tele-
fon št. 24. Sliš poštno-okrajni ra-
čun št. 11.787.

Na naročila brez danarja se ne
izira. — Rokopisi se ne vracajo.

Leto: III.

Maribor, nedelja 10. septembra 1922.

Številka: 204.

Pokrajinska obrtna razstava v Mariboru.

Meščanstvu!

Slovesna otvoritev.

Jutri, v nedeljo, dne 10. septembra, poseči naše mesto mnogo odličnih gostov iz vseh delov naše države. Prosim vse prebivalstvo, da ob tej prijliki razveseli zastave v čast našim gostom!

Župan: Grčar.

Maribor, 8. septembra.

Že pred 10. uro dopoldne so se začeli zbirati pred Götzovo dvorano vabljeni gostje in razni zastopniki, da prisostvujejo slovesni otvoritvi Pokrajinske obrtne razstave. V zastopstvu trgovinskega ministra se je udeležil otvoritve načelnik ljubljanske delegacije trgovinskega ministristva vladni svetnik dr. Marn, nadalje so bili navzoči okrajni glavar dr. Lajnsič kot zastopnik vlade oziroma pokrajinskega namestnika, general Plivelic s člani razmejitvene komisije, pukovnik Drašković z oficirskim zborom, ravnateljstva tukajšnjih šol, zastopniki političnih strank, raznih obrtnih društev in korporacij, zastopniki obrtne in trg. zbornice v Ljubljani ter mnogo drugih gostov.

Kmalu po 10. uri dopoldne je predsednik Slovenskega obrtnega društva, gosp. Novak, pozdravil pred vhomom v razstavne prostore zbrane goste s kratkimi besedami ter vled odsotnosti gospoda pokrajinskega namestnika zaprosil okrajnega glavarja dr. Lajnsiča, kot zastopnika vlade, da otvori Pokrajinsko obrtno razstavo.

Okrajni glavar dr. Lajnsič sporoča uvodoma, da je malo poprej pokrajinski namestnik Hribar telefonično obvestil, da se zaradi obolelosti ne more udeležiti današnje otvoritve razstave, pošilja pa ji svoje pozdrave, želeč ji obilo uspeha ter naznanja obenem, da si bo razstavo v prihodnjih dneh gotovo ogledal. Okrajni glavar izrazi nato željo, da bi razstava dosegla uspehe, katere zasluži v polni meri po svojem lepem ustroju in po velikem trudu, ki ga je zahtevala od vseh razstavljalcev.

Nato povzame besedo župan Grčar: Z otvoritvijo današnje razstave obhajamo pomemben praznik, to je manifestacijo dela in sposobnosti tukajšnje obrtništvu in industrije. Saj je pravzaprav tudi glavni namen takih prireditev, da naj na eni strani pokažejo zmožnost in sposobnost obrtnika, na drugi strani pa, da se okrepijo trgovske vezi in pridobivajo nove v vseh delih države. Naša država je v pretežni večini agrarnega značaja, in gospodarstvo vsake države mora stremeti za to, da se obrtna in industrijska produkcija izravnata v razmerju k agrarni produkciji. Tudi naša država se je v tej smeri pričela lepo razvijati in razveseljivo je dejstvo, da moremo v tem oziru Slovenci vsled raznih predpogojev naše pokrajine prednjačiti. Troje od štirih slovenskih avtonomnih mest nam je letos že nudilo uspehe razstave obrtniških in industrijskih proizvodov, in vsaka teh razstav je pokazala, da je naše obrtništvu kos svoji nalogi. Obenem pa je to dokaz, da je naša obrt in industrija čila in zdrava. Danes se otvarja razstava v Mariboru, in to je za naše mesto še posebnega pomena, kajti v industrijski zvezi našega mesta in v okrepiitvi našega obrtništvu je vsa bodočnost našega Maribora. Mesto pa ima tudi vse predpogoje za tak razvoj. Leži ob Dravi in ob križišču važnih železniških prometnih zvez, ki spajajo jug s severom in vzhed z zapadom. Vse te razstave oznanjajo, da je naša obrt na pravi poti in so obenem jamstvo za njen nadaljnji procvit. Zato gre vsa zahvala vam, naši obrtniki in indu-

strijalci. Slovensko obrtno društvo je dalo pobudo za to razstavo. Naj torej njemu in vsemu ostalem odboru, ki je pripomogel stvari do takega uspeha, najpristroneje čestitam. Naj živi naša obrt in industrija! Naj žive oni, ki so s svojim delom pripomogli do zakladov, katerih razstava se nam sedaj odpre!

Načelnik ljubljanskega oddelka ministristva za trgovino, vladni svetnik dr. Marn je naslovil na zbrane sledeče besede: V imenu gospoda ministra za trgovino, Vilovića, ki me je pooblastil, da ga zastopam pri otvoritvi današnje razstave in kot šef tega oddelka za Slovenijo tudi v svojem imenu prav pristrčno pozdravljam današnjo razstavo. Tekom meseca dni smo imeli priložnost, videti tri take prireditve, in mariborska razstava stoji ponosno ob strani onima v Celju in v Ljubljani. Taki pojavi na gospodarskem polju morajo vsakogar prav odkrito razveseliti, ga navdajati z največjim zadoščenjem in z upanjem za bodočnost naše domovine. Gospodje obrtniki, vam gre vsa čast in hvala kakor tudi vašim sodelavcem in vajencem. Najlepše priznanje pa zasluži razstavni odbor, ki se je nesebično trudil za razstavo. Moralni uspeh te prireditve imate že danes. Želim vam pa, da bi ga imeli tudi v gmotnem oziru. Zato vam kličem: živele mariborsko obrtništvu!

Predsednik Slovenskega obrtnega društva, g. Novak je podal nato kratko zgodovino obrti in njenega napredka v Mariboru in omenja silne zapreke, s katerimi so se morali boriti obrtniki, preden so se mogli ozirati na dosežene uspehe. Z veseljem je mogoče ugotoviti že letos velik napredek od primerjanju lanske z letošnjo razstavo. Ker pa je ves napredek in vsa bodočnost naroda v našem naraščanju, se tudi obrtništvu trudi, da vzgoji dober, zdrav obrtni naraščaj, o čemer se bo mogoče tudi že na današnji razstavi uveriti. — Govornik pozdravi končno še vse javne funkcionarje in zastopnike raznih korporacij kakor tudi vse došle goste, zaprosi okrajnega glavarja dr. Lajnsiča, da kot zastopnik pokrajinskega namestnika otvori razstavo.

Okrajni glavar dr. Lajnsič je nato otvoril razstavo z besedami: Dovolite, da otvorim Pokrajinsko obrtno razstavo in da ji v imenu gotovo nas vseh želim najlepši uspeh!

Pred vstopom v razstavne prostore izpregovori še predsednik obrtnega društva g. Novak: Ker mislim, da smo ob tem trenutku poklicani, da izkažemo našemu vladarju našo vdanost, prosim, da se odpošlje Nj. Veličanstvu nastopna pozdravna brzojavka: Ob otvoritvi Pokrajinske razstave v Mariboru zbrani predstavniki obrtniškega stanu ter trgovine in industrije pošiljajo Njeg. Veličanstvu kralju in Nj. Veličanstvu kraljici izraz svojega globokega spoštovanja in svoje neomajene ljubezni in vdanosti. (Živahno odbravanje.)

Nato je sledil ogled razstave, ki je vzbudila splošno občudovanje.

Pozdrav mesta Ljubljane.

Zahvaljujoč se za vabilo k otvoritvi, pozdravljam v imenu občine Ljubljane vašo krasno prireditev želeč ji popolnega uspeha. Radi mnogih reprezentančnih dolžnosti tekočega ted-

na nama je žal čisto nemogoče se otvoritve udeležiti.

Senekovič-Zarnik.

Brzojavni pozdrav trgovinskemu ministru gosp. Osmanu Viloviću:

Eksekutivni odbor Pokrajinske za-
natlijske izložbe pozdravlja povodom
otvorenju ove izložbe gospodina mini-
stra i časti se pozvati Vas, da si ogle-
date uspehe našeg zanatlije, industri-
jalca i vinogradara.

Predsedništvo.

Umetniška razstava kluba „Grohar“.

Maribor, 8. septembra.

Danes ob 12. uri je bila otvorjena III. umetniška razstava kluba „Grohar“, ki je nameščena v telovadnici dekliške ljudske in meščanske šole tiš za prostori obrtne razstave. Predsednik „Grohar“-ja, g. prof. Cotič je pred vhomom v razstavne prostore pozdravil g. okraj. glavarja dr. Lajnsiča in ga prosil, naj otvori III. umetniško razstavo v Mariboru. G. okrajni glavar je izrazil svoje veselje, da lahko otvori razstavo, o kateri je prepričan, da bo podala najlepši pregled naše domače umetnosti. Na to je izjavil, da je razstava otvorjena. Navzoči gostje so si podrobno in z velikim zanimanjem ogledali razstavo pod vodstvom gosp. prof. Cotiča.

Razstava je napravila na nje, kakor tudi na obiskovalce, ki so jo pose-
tili danes popoldne v zelo častnem šte-
vilu, najboljši utis. Razvrščena je v
prostorih, ki so svetlobno dovolj pri-
pravni in tudi sicer pregledni. V ce-
lem je razstavilo 12 članov kluba
„Grohar“ in sicer sledeče dame in gos-
podje: Vilko Apih, Egon Baumgart-
ner (9), Viktor Cotič (7), dr. Ivan
Holleggha (8), Ivan Kos (5), Ivan Ja-
novsky (5), Pipo Peteln (17), Franjo
Stiplovšek (7), Avgusta Santel (6),
Henrika Santel (12), Ante Trstenjak
(10), Josip Tšcharre (5). Številka v ok-
lepaju pomeni število razstavljenih
slik.

Razstavljen so razne vrste slik
akvarelne in risbe, pokrajinske in por-
treti. Zastopani sta dve šoli: starejša
in najnovejša. Opaža se zbiranje do-
mačih umetniških moči. V primeri s
prejšnjimi razstavami je ta razstava
znamenje nekake konsolidacije: klub
„Grohar“ je postal resen in mnogobe-
tajoč faktor v razvoju naše oblikovne
umetnosti. Hvaležni moramo biti agil-
nim prirediteljem te razstave, ki so jo
v razmeroma prav kratkem času
organizirali, da tako pokažejo širjenu
občinstvu napredek naše umetnosti,
uspehe svojega umetnostnega hotenja
in vsvarjanja. Kljub temu, da je pri
nas žal še vedno premalo umetniške
vzgoje, da naše občinstvo ne poplačuje
domačim umetnikom ljubezni z lju-
beznijo, umevanja z umevanjem in
žrtve z žrtvami — (če je res žrtve),
nabaviti si originalno umetniško delo
mesto šablonskih slik) — kljub temu
smo uverjeni, da naši umetnostni pio-
nirji niso razstavili zaman. Lepo šte-
vilo obiskovalcev, ki so si tekom da-
našnjega popoldneva ogledovali raz-
stavo, bo poneslo zanimanje tudi v šir-
še kroge. Smo narod, ki mora in hoče
živeti polno življenje, a kjer je narod-

Narodni poslanec dr. V. Kukovec: Obrtnikom in javnosti!

Ko so ob otvoritvi mariborske obrt-
ne razstave že padle primerne besede,
ne dopolnil bi jih jaz z besedo, ki se tiče
bolj naše javnosti nego obrtnikov. Vi-
del sem lansko prvo mariborsko obrtno
razstavo in moram se le pridružiti
sodbji, da pomeni letošnja velik napre-
dek naših obrtnikov. Obrtniki pa ne
morejo razstavljeti samo zato, da se
mimo čudimo in hvalimo. Oni hočejo pro-
dati. Ne baš te dni ampak stano in
trajno. Javnost, boljše rečeno, konsu-
ment in odjemalec mora izraziti po-
sledice. Naš sklep mora biti, vse na-
baviti doma, kar imamo dobrega in
solidnega. Ne kaže škiliti čez mejo in
misliti na tihotapstvo zaradi navidez-
nega dobička. Tudi v naši kulturi po-
meni razstava velik korak naprej, če-
sar se moramo podvojeno veseliti, ker
se pojavlja ta izraz moralnih sil nara-
da na skrajni meji države. Kar so po-
sebej naši obrtni vajenci razstavili,
vzbujajo v gledalcu razstave naravnost
in pnanje, da je ta rod poklican ustvariti
novo dobo. Oni, ki so po pravici tožili,
da po vojni še ni pravega veselja za
delo, vidijo tu lepe začetke k boljsemu.
Gospodarski razmah je bil pri vsakem
narodu naznanjevalec splošnega na-
predka naroda. Priznati si moramo,
da smo splošno na meji še daleč zaosta-
li, da se pa moremo držati le, če smo
močnejši nego drugi. Pomotoma je ne-
ki sicer izvrstni dopisnik „Tabora“
pred otvoritvo polagal preveliko važ-
nost na umestno podporo obrti s strani
države. Ta je dala Mariboru več nego
kateremu mestu, saj ima postati sredi-
šče velike upravne enote, kar je več
nego milijonska subvencija naši obrti.
To je izrazil predsednik razstavnega
odбора, ko je rekel, da je vse to, kar
razstava kaže, moglo nastati le v novi
svobodi, ki jo nam zajamčuje veliki
jugoslovanski narod v svoji javni or-
ganizaciji, državi. To svobodo pa naj
tudi obrtnik uživa nasproti konsumen-
tu zmerno, ker je tudi ta danes v tež-
kem položaju. To je moj pozdrav kot
pozdrav narodnega poslanca maribor-
skega okrožja obrtnikom ob otvoritvi
razstave in moj poziv naši javnosti.

Obiščite Obrtno razstavo!

ni napredek brez napredka umetnosti?

Apeliramo na one, ki izdajajo denar za tuje, večkrat umetn. brezpomembne slike, da podprejo dobro voljo naših umetnikov z nakupom njihovih slik. Časi so trdi in naši umetniki niso obdarjeni s Fortuninimi darovi. Njihova pot gre čez trnje do zvezd. V tej grobi materialistični dobi, ko igra denar tako odločilno vlogo, bi bil razvoj mladih talentov kljub vsej njihovi volji do dela, borbe in zmage nemogoč, če bi jim javnost dajala zgolj platonično priznanje in nič več.

Vsled pomanjkanja prostora ne prinašamo v tej številki podrobnejšega pregleda lepe umetniške razstave. Pripravljamo ga za eno prihodnjih števil. Vse, ki obiščejo obrtno razstavo, pa vabimo, da si ogledajo tudi »Groharske« jevo razstavo.

Z razstave.

Razstava vzbuja v vseh krogih veliko občudovanje. Presenečeni postajajo obiskovalci zdaj pred to, zdaj pred ono stojnico. Kako veliko zanimanje vlada med občinstvom, dokazuje obisk prvega dne. Od večeraj opoldne do večera je posetilo razstavo 10.500 oseb. Videli smo mnogo zastopnikov raznih gospodarskih in obrtnih društev iz Zagreba, Hrvatske ter Banata. Iz Subotice je dospelo 100 trgovskih akademikov, iz Sombora pa je svečenik Gjurio Pasković pripeljal 40 svojih gojenčev.

Hrvatski novinarji na razstavi. Včeraj je posetilo razstavo več odličnih hrvatskih novinarjev, med njimi urednik gospodarskega lista »Jugoslovenski Lloyd«, znani jugoslovenski statističar in izdajatelj priznane knjige »Industrija Slovenije«, g. Joso Lakatoš, nadalje uredniki »Kompassa« in »Jutarnjega lista« in še nekaterih drugih. Dopolnje so si hrvatski novinarji ogledali tudi falsko elektrarno in tvornico za dušik v Rušah.

Vajeniški oddelek, ki je nameščen v takozv. umetniški sobi Götzove dvorane, vzbuja vsestransko pozornost. Razstavljena dela vajencev delajo vajencem in njihovim mojetrom vso čast. Zlasti zanimajo posetnike nove konstruirane sanke, ki jih je izumil vajenec Dolinšek. O tem spregovorimo prihodnji obširneje.

Zanimivosti. Mnogo občudovanja vzbujajo hišica in gradič iz sladkorja, ki jih je razstavil slaščičar g. Pelikan iz Maribora. Umetni mizar Löschnigg ima poleg drugih krasnih predmetov razstavljen tudi naslanjač, napravljen iz človeškega okostja. — Veliko pozornost vzbuja tudi lično pohištvo in zibika, izdelano iz lesa starega dravskega mostu. — V lopi na Götzovem dvorišču je razstavljena skrivnostna blagajnica v obliki male hišice. Odpiranje te blagajnice pa je jako komplicirano, znana samo izumitelju. Odpre se šele po pritisku na razne gumbe in tajne naprave s pomočjo trehključev. Na nasprotni steni so razstavljeni novi čevlji. Iz enega para se lahko napravi sedem parov, tako da so čevlji pripravljani za vsako vreme, in k vsaki obleki. Podrobnejše bomo poročali v prihodnjih številkah.

Zvezdno nebo v septembru.

Kmalu po solnčnem zahodu se pojavijo na južnozahodni strani velika, svetla zvezda, ki pa že čez pol ure izginja za obzorjem. To je večernica. Njeno znanstveno ime je Venera. Spada k orbiteli našega solca in je soseda onega planeta, na katerem živimo mi. Venerina srednja oddaljenost od solca iznaša 108 milijonov km. Premer Venerine meri 12.180 km (premer zemlje 12.756 km); je tedaj nekoliko manjša kot naša zemlja. Če pogledamo na njo z daljnogledom, opazimo, da je podobna mesecu. Obdana je z zelo gostim ozračjem, ki ne prepušča solčne svetlobe.

Drugi planet, ki ga vidimo na južni strani neba, je rdečkasti Mars. Ostane na našem obzorju dve uri, koncem septembra tri ure. Mars je znan planet. Srednja oddaljenost od solca iznaša 228 milijonov kilometrov. Njegov premer je znatno manjši kakor zemljin (6770 km). Posebno pozornost vzbujajo

Vinarski ravnatelj Paklavc:

Vinarstvo v mariborski pokrajini.

Jugoslavija gospoduje nad 200.000 ha vinogradov, v katerih se pridelava v normalnih časih letno (v 10 letnem povprečju) nad 4 milij. hektolitrov vina, od katerega se okoli 3 milijone hl porabi doma, približno en milijon hektolitrov pa ga preostane za izvoz.

Na teh številkah participira Slovenija z nad 30.000 hektarji vinogradov in 600.000 hektolitrov letnega pridelka, ozir. mariborska oblast (bivša Spodnještajerska) z 20.000 hektarji vinogradov in 400.000 hektolitrov povprečnega letnega pridelka, od katerega se nekaj manj kot polovica porabi doma, nad polovico pa ga ostane za izvoz.

Iz tega kratkega pregleda se da posneti, da tvori vinogradništvo Slovenije eno najvažnejših vinogradnih panog kmetijstva. Vinogradništvo je, poleg živinoreje, eden najbogatejših virov dohodkov slovenskega kmetijstva. Z njim se peča, ozir. od njega živi najmanj ena tretjina vsega prebivalstva Slovenije, ozir. mariborske pokrajine.

Najbolj znamenito je v Sloveniji vinogradništvo mariborske pokrajine, ki se razteza na vinarske okoliše: 1. Ormož - Ljutomer - Gornja Radgona (3500 ha vinogradov); 2. Slovenske gorice (3500 ha vinogradov); 3. Haloze (2500 ha vinogradov); 4. Ptuj-Maribor (3000 ha); 5. Pohorje (1000 ha); 6. Šmarje-Bizeljsko (4000 ha); in 7. Celje (2500 ha vinogradov).

V teh vinarskih okoliših se prideluje vse vrste vin, ki jih zahteva danes vinski trg, od najfinejšega in dragocenejšega sortnega, do najnavadnejšega, lahkega in okrepilnega namiznega vina. Kar posebno odlikuje naša slovenska vina iz marib. pokrajine, je njih izborna, nežna cvetlica (buke), poleg izvanredne mile in priljubljene rezkobe. Oboje se najde v vinih vseh okolišev v večji ali manjši harmoniji in popolnosti z ostalimi sestavnimi deli vina v najbogatejši izbiri, tako da se lahko ugodí vsakemu, še tako razvajenemu vinskemu okusu.

V naslednjem hočem poskusiti opozoriti interese na posebno karakteristične lastnosti naših vin, ki se pridelujejo v posameznih vinarskih okoliših in stvoriti na ta način kajpot za obiskovalce vinske razstave, oz. za vinske kupce, ki posejajo posamezne vinarske okoliše v svrhu nakupa vina in se hočejo glede kvalitet orijentirati.

1. Vinarski okoliš Ormož-Ljutomer-Gornja Radgona (obsega ormoški, ljutomerski ter gornjeradgonski sodni okraj in Medžimurje do blizu Čakovca ter leži med Dravo, Muro in Ščavnico). V tem okolišu se pridelujejo fina kvaliteta in pa tudi navadna ter boljša namizna vina v največji izbiri. Vina se odlikujejo po svoji naravni svežosti, jakosti in moči, kakor tudi trajnosti in finosti svoje, deloma izvanredne in naravnost očarajoče vinske cvetlice. Vina iz tega okoliša se počasi razvijajo, ostanejo večkrat do drugega vrenja (kipenja) in tudi dalje sladka ter dose-

razne pege, ki se večkrat izpreminjajo, kar je dalo povod k različnim, čisto fantastičnim domnevam. Italijanski zvezdotznanec Schiaparelli jih je razlagal kot vodne ožine (pomotoma so si tolmačili njegovo besedo: »canali« v pomenu kanal, prekop in trdili, da so ti »kanali« delo človeških rok). Po novejših teorijah so Marsove pege, ki jih opaziš z dobrim teleskopom, veliki vodeni preliv. Vode je na Marsu obilo. Zrak je mnogo redkejši kakor na naši zemlji. Povprečna temperatura iznaša -30 stopinj. Tisti, ki iščejo na Marsu prebivalcev, jih lahko iščejo še nadalje; znanost je poslala te domneve v svet pravljic.

Planetov Merkur, Jupiter in Saturn ne vidimo v septembru, ker stoje prenzko na obzorju. Uran je bil 9. t. m. v opoziciji nasproti Solncu, najde pa ga okrog 10. ure zvečer le oni, ki natančneje pozna zvezdno nebo.

Od stalnih zvezd vidimo ob 10. uri zvečer: Na severovzhodu blešči krasna kapela. Viseko na zapadu vidimo Vega, ki tudi spada k zvezdam 1. vrste, desno od nje je glava Zmaja, pod njim

žejo svojo največjo popolnost in harmonijo navadno šele čez več let. Vse boljše grozdne vrste uspevajo v tem okolišu dobro in dajejo posebno imenitna buteljska vina.

Najbolj razširjene so tukaj, kakor tudi po ostalih vinarskih okoliših grozdne vrste, kakor: rumeni pošip (šipon, mozler, furmint), laška graševina (laški rizling ali laški rivček), zeleni silvanec (zelenič), beli burgundec (pinot blanc), rulandec (pinot gris) muskatni silvanec (Sauvignon blanc), drobna graševina (drobni rizling ali renski rizling.) Te grozdne vrste se ali vsaka za se potrgajo ter spravijo in dajo imenitna sortna vina, ali pa se skupaj potrgajo in dajo potem karakteristično mešanico, ki v pravilnem razmerju vsled svojega polnega in harmoničnega okusa in ljubkega bukeja večkrat kvalitativno prekašajo čistostna vina.

V tem okolišu se prideluje takozvani »Ljutomerčan« (Luttenberger), katerega svetovni sloves izhaja od sorte pošip (šipon), ki daje v izvanrednih letinah najboljše, kar se da sploh doseči v kvaliteti, v slabih vinskih letinah pa ima precej ostro kislino, ki se omili še le po več letih. V slabejših vinskih letinah nadkrijuje laška graševina in druge imenovane sorte pošipovo vino v kvaliteti.

Najznamenitejši vinski vrhi tega okoliša so: Vinski vrh, Kajzar, Gomila, Kog, Hovčak, Jeruzalem, Litmerk, šardinski vrh, Lahensčak, Žerovinsčak, Radomersčak, Kamensčak, Železne dveri, Slamnak, Slavič, Nunski vrh, Presika, Strmec, Robačje, Stanetišček, Murščak, Kapelski vrh, Janišberg, Orešnjovski vrh, Hercegovščak, Aženski vrh itd.

2. Vinarski okoliš Slovenske gorice (se razprostira, počeni na meji ormoškega in ljutomerskega sodnega okraja, med Pesnico, Ščavnico in Muro (od Apač naprej) do državne meje pri St. Ilju, Plavcu in Sent-Jurju ob Pesnici). V tem vinskem okolišu se pridelujejo iz pod 1. naštetih vrst (v spodnjih Slov. gor. prevladuje pošip, v gornjih laška graševina) skoro ista vina, kakor v ljutomerskem okolišu, le da so manj jaka in manj bujno dišeča; sicer so pa tipična, ljubka slovenska vina, katera imajo med čestilci »dobre kapljice« mnogo prijateljev. Vina iz Slov. gorice hitreje zorijo in še hitreje starajo nego ljutomerska vina.

Najbolj znamenita vina v tem okolišu se pridelujejo v okolici Svečine (tukaj, kakor sploh v zgornjih Slov. gor. se pridelava tudi nekoliko prav dobrih, rdečih vin iz modre portugaljke in frankinje), Plavča, Sent Ilja, Jarenine, Sv. Jakoba, Sv. Ane na Krembergu, Negove, Sv. Antona, Sv. Lovrenca, Hlaponc itd.

3. Vinarski okoliš Haloze (se razprostira južno od Drave in Ptujkega polja, počeni od bivše hrvatsko-štajerske meje od Zavrča in Zetal do Ptujke gore in Poljčan). Tukaj se prideluje poleg prvovrstnih kvaliteta in vin tudi precej lahkega namiznega vina iz domačih vrst (belega ranfola in modre kavčine). Haloška vina se razvijajo hitreje nego ljutomerska in so po večini kot nova enoletna vina milejša in bolj priljubljena. To velja po-

pa Herkules. Na severozapadu leskečeta Bovtes in Krona, ki pa kmalu zatonefa. Poznavatelj zvezdnega neba bo opazil tudi Algola v Perzeju. Algol je zvezda, ki se večkrat izpreminja. Spada k zvezdam 2. velikosti, sije tedaj precej jasno, čez nekoliko ur pa njena svetloba oslabi, dokler zopet ne vzplamti. Dognano je, da je ta čudna zvezda sestavljena od dveh solnc, približno enako velikih, katerih eno je temno. Temni tovariš zakrije svetlega, ko se vrtita okoli skupnega težišča. Podobno izpremenljivo solnce je Ceti, Mira, ki ga najdemo na vzhodu v tzv. živalskem krogu. Vse te zvezde so v neizmernih vseмирskih daljavah. Vega je oddaljena od našega planeta 39 svetlobnih let, Kapela 40 svetlobnih let. To pomeni, da svetloba s teh zvezd potrebuje 39 do 40 let, da dosepe na naš planet. Kako hitro pa potuje svetloba? V eni sekundi preleti 300.000 km. Položi prst na žilo in šteje utripe. Nad dvema utripoma je svetloba osemkrat preletela našo zemljo. To je svetlobna sekunda. V enem svetlobnem letu preleti svetloba 10 bilionov kilometrov.

sebno glede navadnih namiznih vin, katera se zelo hitro starajo, pri čem zgube na okusu in pitnosti. Zato pa se priporoča, da jih ne pustimo predolgo ležati.

Najznamenitejše kvalitete rastejo v naslednjih vinskih vrhih: Zavrča, Turških vrh, Gorca, Gruškovje, Podlehnik, Veliki Okič, Rodni vrh, Domažna, Lipno, Janžev vrh, Zetale itd.

4. Vinarski okoliš Ptuj-Maribor (se razteza od Ptuja do Selnice na Dravi in Sentjurja ob Pesnici med Dravo in Pesnico). V tem okolišu se pridelujejo slična vina, kakor v Slov. goricah, le da so nekoliko bolj trda. Pri Mariboru, na obronkih Kozjaka se prideluje najzlahotnejši in najboljše muškatelec, kakor tudi druga imenitna sortna vina. Najboljša vina v tem okolišu rastejo v okolici Sv. Urbana, na Kalvariji, v Kamnici, v Počehovi, v St. Petru, pri Sv. Barbari in na Vurbergu itd.

5. Vinarski okoliš Pohorja (se razprostira ob vzhodju pohorskih planin od Konjic do Ruš ob Dravi). Tudi v tem okolišu se pridelujejo izborna kvaliteta in namizna vina, katerih cvetlica je — če mogoče — še finejša in trajnejša od ljutomerskih in haloških vin. Specialiteti tega okoliša so pekarski rumeni pošip in pekarska drobna graševina. V Vinarjih in pri Konjicah se prideluje v manjšem obsegu tudi izborna rdeča vino s karakteristično fino cvetlico. V to svrhu služijo sorte modri burgundec, modra frankinja, vranek in modra kavka. Zalibog so zadnji dve vrsti, ki ste dajale konjiškemu rdečemu vinu znani priljubljeni buke, v najnovejši dobi zanemarjate.

Najznamenitejši vinski vrhovi tega okoliša so: Janžev vrh, Pekre, Radizel, Fram, Ritoznoj, Visole, Kovčev vrh, Vinarje, Skalce itd.

6. Vinarski okoliš Šmarje-Bizeljsko (se razprostira, počeni južno od Rogateca in ob vzhodju Boča na Sladkem vrhu ter v okolici Šmarij med Sotlo in Savo ter obsega šmarski, sevniški, kozjanski in brežiški sodni okraj). Tukaj se pridelujejo po največ navadna in boljša bela in rdeča namizna vina, s karakteristično bizeljsko, ozir. šmarsko cvetlico; po marsikaterih vrhovih pa rastejo tudi boljše sortna vina, ki dosežejo večkrat kakovost najznamenitejših leg drugih že opisanih vinskih okolišev. Posebno znameniti dve vrsti vina tipa »bizeljčana« se pridelujeta iz modre kavčine (rdeča) in rumenega plaveca (bela) v brežiškem vinogorju.

Najznamenitejši vinski vrhi so: Šmarski, Sladka gora, Zibika, Tinsko, Roginska gorca, Zusem, Virštajn, Vebrače, Drenovec, Pišee, Sromlje ter bizeljški vinski vrhi itd.

7. Vinarski okoliš Celje (v okrajih Celje, Laško, Soštanj in Konjice (v delu ob južnem vzhodju konjiških planin). Tukaj se pridelujejo iz domačih grozdnih vrst, vrboveca, pečka in drugih sicer bolj lahka mehka, a tečna namizna vina. Laška graševina, burgundec, silvanec itd., pa dajejo tudi v tem okolišu boljše vina, ki se v mladosti (kot nova vina) ne razlikujejo veliko od v drugih okoliših pridelanih sortnih vin, pač pa se precej naglo starajo in zgube pri tem na bukeju.

Zvezde, ki nas pozdravljajo z nočnega neba, so neizmerna solca, mnoga med njimi celo večja, kakor je naše solnce, ki je za poldrugi milijon večje kot planet, na katerem se odigrava zgodovina človeštva. Okoli teh vseмирskih solnc se gotovo sučejo planeti, ki jih pa človek ne opazi tudi z najpopolnejšimi pripomočki. Na teh planetih se nedvomno razvije najrazličnejše življenje, ker je neumno misliti, da bi bile neštevilna in ogromna vseirska telesa ustvarjena samo radi neznatne kapljice materije, ki se suče okoli našega solca in na kateri živimo mi, ki si toliko domišljujemo o vrednosti človeka in sveta. Kaj je vsa človeška zgodovina v primeri z zgodovino vseмира?

Mlečna ali rimska cesta, ki se razpreda nad nami, je samo skupina otokov v neskončnem vsemirskem oceanu. Med temi otoki je naša zemlja le atom in nič več. In človeštvo? Svojo vrednost je našlo v samem sebi. Zato posamezen človek velja le toliko, kolikor živi za druge, za človeštvo in kolikor se zaveda svoje moralne vzvišenosti nad ostalimi bitij.

Najbolj znani vinski vrhovi v tem okolišu so: Tolstivrh, Žice, drameljski, vojniški, smartinski, črešnjevski laški itd.

Vinskim kupcem, ki še niso znani v posameznih okoliših, priporočamo, da se pri posetu obrnejo v svrhu nakupa in spoznavanja vin na postoječa vinarska društva, ki bodo šla zanimancem radevolje na reko ter jim vsak čas služila s pojasnili o krajih, kjer se še nahajajo vinske zaloge. Vinarska društva obstoječa do sedaj: 1. v Mariboru (za sodni okraj Maribor); 2. pri Sv. Bolanku pri Središču in v Ormožu (za sodni okraj Ormož); 3. v Ptujju (za sodni okraj Gorja Radgona); 4. v Brežicah (za sodni okraj Rogatec); 5. v Slatini (za sodni okraj Rogatec); 6. pri Sv. Trojici pri Rogški Šmarji; 7. pri Jelšah (za sodni okraj Brežice in Krško); — (v ostalih sodnih okrajih se pa v najkrajšem času ustanove).

V Subotici.

V Subotici se vrši veliki kongres jugoslovenskih novinarjev. Vedno bolj se pri nas organizira in utrjuje novinarski poklic, ki ga poprej — s posameznimi izjemami — nismo imeli. Naše novinarstvo ni bilo tako razvito, kakor novinarstvo drugih narodov. Kakor je bilo naše nacionalno življenje drugačno, tako so imele tudi novinarstvo drugačno nalogo. To, kar je takrat tvorilo bojna gesla javnega življenja, je danes — vsaj v temeljih doseženo. Naši listi so dobili v svobodni državi večjo, velepotenznejšo, takorekoč svetovno nalogo. Odtod prihaja tudi potreba zdravega novinarskega stanu. Dni, ki se posveča delu v redakcijah, ne more biti ne navaden birokrat ne politični plačeneec. Njegova ekzistenca mora biti stalna in vsaj toliko trdna, da ne bo danes v skrbeh za jutrišnji truh. Moderna žurnalistika zahteva od novinarja prožnosti duha, elastičnosti, nišljenja, neprestane pripravljenosti, da usmeri tok svojih misli na menjajoče se dogodke in da jih prikaže v širokem občinstvu v privlačni in zanimivi luči. Citatelji, ki so navajeni na svoj dnevnik kakor na jutranjo kavo, niti ne slutijo, koliko dela leži v posameznih kolonah in koliko raznovrstnih težav je večkrat treba premagati, predno list izide. Moderno novinarstvo mora biti pribeževališče raznih in nesrečnih, ki bi stopili za nekaj časa v uredništvo kaknega lista, ker jim je to slučajno omogočeno. Zahteva pa tudi v spretnih moči, ki vidijo v novinarstvu svoj prirojeni poklic in si imajo obilo veselja do tega dela.

Novinarji se bore za pravice, ki pripadajo njihovu stanu, bore se pa tudi za učvrstitev in očiščenje novinarskega stanu. Učvrstitev ga je treba materialno in očistiti moralno. — Na lednjem, ki je v naravni zvezi s prvim, ima interes najširša javnost, zlasti pa oni, ki nosijo oblast nad raznimi organizacijami (parlamentari, strankarji itd.). Vsa naša politična javnost je živo zainteresirana na moralni moči novinarstva; vsi, ki imajo resne namene in zdravo uvidenost, morajo spoznati, da so novinarji velevažen čimbelj v sodobnem življenju in da je treba posvečati prav posebno pozornost materialnemu in moralnemu učvrstjenju njihovega stanu.

Zal da danes ta proces še ni končan, to pa iz dveh vzrokov: Pri nas še ni dovolj umevanja za pravo žurnalistiko, na drugi strani novinarske vrste niso povsem čiste. Gotovi činitelji, ki odločujejo pri nekaterih listih, so še vedno mnenja, da je najboljši novinar tisti, ki ve najbolj »zvito« ukrasti političnemu nasprotniku čast in poštenje. Dogaja se, da slabo vzgojen »novinar«, ki misli, da so surovost, cinizem in opravljanje najuspešnejše politično orožje, ki ga more in sme uporabljati »spretni« žurnalist — da tak tudi novinar briljira pred drugimi kot »ljubljenec bogov«, namreč onih »gotovih činiteljev«. Zato se mora novinar z nekoliko boljše vzgojo, z izvestnim čutom dostojnosti in družabne olike, večkrat sramovati lastnega stanu.

Čim trdnejša bo novinarska organizacija, tem preje bo izvršeno moralno očiščenje v naših vrstah. Kdor je proti temu, ta moli svoje prste iz rokavic, in naj bo nverjen, da bo razvoj

šel preko njega. Zato pa poštena javnost s simpatijami spremlja vsak korak, ki ga stori organizirano novinarstvo v smeri proti svojim idealom.

Novinar.

Politične vesti.

* Dr. Seipl o avstrijskem problemu. Na središnji seji Zveze narodov je kancler dr. Seipl v daljšem govoru opisoval razmere v Avstriji. Obširno je o črtal v zgodovini denarstva osamljen primer devalvacije avstrijske krome in ž njo združene draginje. Na to je podal pregled ukrepov, ki jih je storila v tej smeri avstrijska vlada. Kar se tiče kontrole nad avstrijskim gospodarstvom za slučaj, če se Avstriji ne dovoli kredit, je izjavil dr. Seipl, da se ji ni mogoče izogniti in je popolnoma umljiva, vendar pa mora načina, obseg in izvrševanje kontrole biti tako urejen, da avstrijska državna samostojnost ne bo prizadeta. Tudi Avstrija si želi, da bi se uporaba kredita takoj in uspešno nadzorovala, če pa bi ji kredit ne bil dovoljen, ne more priznati nobene kontrole. Ob sklepu svojega govora je dejal: Predno bo avstrijsko ljudstvo radi popolne zapore svoje države uničeno, bo storilo vse, kar je v njegovih močeh, da odstrani te ograde in verige. Zveza narodov naj poskrbi, da to ne bo omajalo miru in škodovalo dobrih odnošajem do sosednih držav.

* Avstrijsko vprašanje pred Zvezo narodov. Sredino sejo društva narodov izpolnjevalo avstrijsko vprašanje. Za na dopoldanskem sestanku je lord Cecil opozarjal na izredno važnost avstrijskega vprašanja in izjavil, da smatra za dolžnost Društva narodov, da se avstrijsko vprašanje čimprej uspešno reši. V popoldanski seji se je razprava o avstrijskem problemu nadaljevala. Zvezni kancler dr. Seipl je imel ob tej priliki govor, ki je povzročil velik vtis. V svrhu podrobne razprave o avstrijskem vprašanju je odredil predsednik zaupno sejo, po kateri je bil izdan uradni komunik, ki vsebuje v glavnem nastopne točke: Svet Društva narodov je na zaupni seji zahteval od zveznega kanclerja z ozirom na njegov ekspanzivni razna pojasnila, kis ta jih dr. Seipl in minister za zunanje stvari dr. Grünberger pedala. Svete Društva narodov je določil smernice, ki bodo merodajne za podrobno, vsestransko presojo avstrijskega vprašanja tako s političn., gospodarskega in finančnega položaja Avstrije. Nato je bil izvoljen odsek, obstoječ iz zastopnikov Francije, Anglije, Italije in Češkoslovaške. Ta odsek je pooblaščen, da od slučaja do slučaja pritegne k razpravam tudi zastopnike onih držav, ki so na avstrijskem vprašanju neposredno zainteresirane. Prva seja tega odseka se vrši dne 8. t. m.

Dnevna kronika.

— Glavna skupščina »Družbe sv. Cirila in Metoda« se vrši v nedeljo, dne 10. septembra ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani ljubljanskega Narodnega doma in ne v »Kazini«, kakor je bilo prvotno objavljeno. Delovanje »Družbe sv. Cirila in Metoda« postaja z vsakim dnem bolj potrebno in bi ne smel v njenih vrstah manjkati noben naš zaveden naroden človek. Svojega delovanja »Družba« ne more obešati na veliki zvon iz lahko razumljivih vzrokov. Res pa je, da se nahaja »Družba« v zelo težavnem položaju in je zadnji čas, da ji priskočimo vsi na pomoč. Nekdanja požrtvovalnost za našo šolsko družbo mora zopet oživetiti, kjer je tekom vojne in po vojni popustila. Zato kličemo vsem našim starim bramborcem: Udeležite se glavne skupščine! — Istega dne se vrši ob pol 9. uri dopoldne zaupno zborovanje po § 2 dr. zak. v družbeni pisarni za delegate in pokrovitelje.

— Dijaštvo zasebnih gimnazij in vojaška služba. Po najnovejši naredbi vojnega ministra vživajo dijaki zasebnih gimnazij v vojaški službi enake ugodnosti kakor dijaki državnih gimnazij.

— Popravek. Prejeli smo: Z ozirom na notico v Vašem cenj. listu z dne 2. sept. 1922. št. 198. pod »Preprečena gojufija« pošiljam kot zastopnik Ivana Strnada, viničarja v Navaricah pri

Pesniškem dvoru sledeče pojasnilo. Katero blagovolite objaviti: Ivanu Strnad je viničar pri posestniku Purgaju na Pesnici že od leta 1912. Imel je svojo lastno kravo. Leta 1915. je prišel k njemu g. Simon Prah in je kupil kravo za 720 K. G. Simon Prah je kravo odpeljal, ni mu pa plačal kupnine, ampak obljubil mu je dati drugo kravo, ki bo vredna ravno toliko, kolikor znaša kupnina. G. Simon Prah mu je res prignal drugo kravo, toda ko je Strnad kravo zredil, je prignal drugo kravo in isto odpeljal. To je storil Simon Prah večkrat. Ker se je Strnad naveličal rediti krave za Simona Praha, se je odločil kravo prodati in jo je odgnal na mariborski semenj. Ni res, da bi se bil podal Strnad s kravo čez hribe po stranskih potih v Maribor, ampak je gnal kravo po bližnicah. — Strnad je torej prodal svojo kravo, ne pa kravo Simona Praha. Z odličnim spoštovanjem dr. Ivan Irgolič, odvetnik.

— Odvrnjena železniška nesreča. V petek, dne 8. t. m. zjutraj sta med postajama Vuhred in Vuzenica bila osebnata vlaka 415 in 422 v veliki nevarnosti. Po zanesljivih poročilih je vlakovodja vl. št. 415 pustil brez danega dovoljenja odpeljati iz Vuzenice ter ni čakal privolitve od uradnika. Le vsled pravočasne obvestitve proge in naloga za ustavitve obeh vlakov od strani uradnika se je še zamegla preprečiti opasna nesreča. Vlaka sta nato vpeljala v Vuzenico.

— Kmetijska podružnica Maribor in okoliš ima v nedeljo dne 17. sept. vnovič občini zbor z istim vsopredom, s katerim se je vršil zadnji. Kraj: dvorana sadjarske in vinarske šole v Mariboru. Začetek ob 9. uri.

— Na novoustanovljeni srednji kmetijski šoli v Mariboru se prične po naročilu gospoda ministra poljoprivrede prvo šolsko leto 1922-23. meseca novembra. Prvi tečaj srednje kmetijske šole se odpre v tem slučaju, ako se priglasijo zadostno število kvalificiranih učencev. Dan otvoritve se objavi, čim bodo vse predpriprave za to dovršene. Novo srednje kmetijsko šole je razločevati od sedaj že petdeset let stare vinarske in sadjarske šole v Mariboru, ki obstoja dalje in začne 51. šolsko leto 16. septembra t. l. Namen srednje kmetijske šole je, da se nje učenci izobražijo teoretično in praktično v kmetijski stroki tako, da morejo pozneje z uspehom voditi manjša in srednja privatna in državna posestva ter dobro obvladati državno službo kmetijske stroke. Naak v srednji kmetijski šoli traja tri leta, a četrto leto je posvečeno izključno praktičnemu izpopolnjevanju in specializovanju. Šolsko leto traja do konca julija naslednjega leta. — Vsi učenci so eksternisti (izven zavoda s družicami in oskrbovani). Za učence ni predviden nobenih štipendij. Pogoj za sprejem se: a) starost najmanj 16 let; b) najmanj z dobrim vspehom dovršeno popolna meščanska šola ali nižja realka ali nižja gimnazija; ako so dotični razni tega absolutni kako 1. ura kmetijsko šolo ali kako kmetijsko prakso ali so predvsem kmetijski sinovi; imajo prednost; c) lepo vedenje; d) državljanstvo kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev; e) telesno in duševno zdravje, kar utanači tudi šolski zdravnik pred končnim sprejemom v šolo. Prošnje za sprejem, pisane lastnoručno na celo polo in kolekovane s 13 dinarji, je poslati do 1. oktobra t. l. ravnateljstvu srednje kmetijske šole v Mariboru (vinarska šola). Prošnji se mora priložiti 1. krstni list; 2. domovnica; 3. zadnje šolsko spričevalo; 4. zdravniško spričevalo; 5. spričevalo o pravdnosti pri onih prosilcih, ki ne vstopijo v šolo neposredno iz kake druge šole; 6. kratek popis dosedanjega življenja. Obvestilo o rešitvi prošnje se dostavi po pošti vsakemu prosilcu. Učenci, ki ne bodo zadovoljivo napredovali ali so neprimernega vedenja, se odstranijo iz šole med šolskim letom.

— Ameriški parlamentarec odpotavl. Po banketu na čast ameriških parlamentarcev, ki so posetili Beograd, so se ameriški gostje s simplonskim ekspresnim vlakom odpeljali v Benetke. Banketa sta se kot člana vlade udeležila ministra Marković in Stanič.

Kmečko ljudstvo iz Dravske doline!

Prihajajo sredo pridejo srbski kmetje v Ruše. Da bode sprejem naših bratov, srbskih kmetov, dostojen in najbolj prisrčen, pridite ta dan v največjem številu v Ruše! Dekazimo z občino udeležbo, da znamo ceniti kmečki stan, da spoštujemo in ljubimo srbske kmečke brate. Sprejem se bode vršil okoli 3. ure popoldne. Preje si ogledajo gosti ruške tovarne. Ob 3. uri pogostimo srbske soljake, ob 4. uri se prične v gestilni Nevak veselica z godbo in petjem. Ob 1. uri prihaja v Ruše koroški vlak, ob 4. uri iz Maribora in ob 8. uri zvečer odhajajo vlaki na obe strani. V sredo kmetje iz Dravske doline, Pohorja in Kozjaka v Ruše! — Za pripravljajni odbor: Dragotin Lingelj.

Oj, hišica očetova...

(Slika z razstave).

Med krasnimi paviljoni, ki se vrsto v objektu B, vzbuja občudovanje kmeška hiša, ki je postavljena v bizeljskem slogu. Lepa koča iz lesa, poslikana na zunaj z narodnimi ornamentami; majhna okna, visoki prag, vrata s starinskim zapahom — vse, kakor kje daleč na hribih. Napis pred vhodom pričča, da je to hišo postavilo Slovensko obrtno društvo, da nas spominja naših kmečkih domov, iz katerih smo vsi izšli. Spomniš se lepe Gregorčičeve pesmi, plačaš malenkostno vstopnino, ki jo pobirajo v prid otroški bolnici kraljice Marije in vstopiš v kočjo. Notranjo opremo je oskrbelo Slovensko žensko društvo v Mariboru. Greš v kuhinjo, ki ima vse potrebščine dobre kmečke kuhinje. Ognjišče, lepo lončeno posodo, staro svetiljko na skalo itd. — Trenutno te prime skušnjava, pa se oziraš, kje so pač krače, ki so na nje naše mamice tako pomodne — a propoz, v sklednjaku je lično izdelana posoda, ki so jo izvršile po načrtih gg. učit. Ašičeve in Lovstikove gojenke mariborske obrtne in meščanske šole. Posoda je res prav mična in bo krasila stanovanje vsake narodne gospodnje. V »veliki hiši« brli stara leščerba. Postelja je lepo postлана in zraven nje ziblje gospa v narodni noši starinsko zibeljko. Seveda je tudi otročiček v nji, pa zelo miren in priden! Ne manjka tudi zelene peči in pristne kmečke mize s stolci. Na stenuh se vrste stare, na steklo risane barvne slike, ki jih je posodilo Muzejsko društvo. V »štiblcu« na drugi strani pa so razstavljene narodne noše in vezanine iz raznih pokrajin naše države. Zelo pestra slika, poučna zlasti za one, ki sicer ne poznajo naših narodnih noš. Opozarjamo tudi na pisarnice iz Bele krajine.

Vsaki obiskovalec bo zadovoljen zapustil to lepo, mirno hišico, ki stoji kakor simbol naše narodne pretoklosti med izdelki in potrebščinami moderne življenja. Vstopnina pa je skromen obolus plemeniti akciji Slov. ženskega društva v Mariboru: akciji za zgradbo prepotrebne otroške bolnice.

Ave!

Jugoslovenski profesorji, ki so se zbrali na III. jugoslov. profesorskem kongresu v Ljubljani, prirede izlet v Maribor in mariborsko okolico. V imenu naše javnosti pozdravljamo njihov prihod s prisrčnim: Dobredošli! V profesorjih vidimo tiste intelektualce, katerim je dana najodgovornejša naloga pred našo kulturno zgodovino: naloga, vzgojiti inteligenčni naraščaj, vzgojiti duševne delavce. Iz njihovih šol bodo izšli bodoči voditelji našega naroda, njegovi umski in moralni učitelji, svetovaleci in bojevnik. Profesorji imajo tajne ključe do mladih src in mladih duhov. Preverjeni smo, da nam bodo v svojih tihih svetiščih izklesali mnogo trdnih značajev in plemenitih osebnosti, mnogo intelektualno in moralno visokih mož in žena. Prepričani smo, da bodo vzgojili iz mladih ljudi dobre državljane in zveste sinove onega naroda, čigar zgodovino bodo morali nadaljevati. Pozdravljamo odlične jugoslov. intelektualce na naših obmejnih tleh z željo, da bi odnesli najboljše vtise!

Mariborske vesti.

Maribor 9. septembra 1922.

m J. ilij dela. Danes zvečer priredijo tukajšnji grafični delavci in delavke intimno stanovsko zabavo, posvečeno jubileju petorice svojih tovarišev. Štirje slave 50letnico svojega poklica, eden pa 30 letnico. Nestor med njimi je strojnik g. J. Korbil, 73letni starček, ki še vedno opravlja svojo službo. Celih 42 let službuje v sedanji Mariborski tiskarni. Kje je leto 1879., ko je stopil kot mlad človek v to tiskarno? Danes na večer svojega žirjenja, lahko mirno gleda njen razvoj, zavedajoč se, da 42 let njegovega dela v tej tiskarni pomeni 42 let vestnega in častnega izvrševanja svojih dolžnosti. Drugi jubilant naše tiskarne je g. Al. Eigel, rodom iz Moravske, ki je vstopil v tedanjo Kralikovo tiskarno že leta buje dolga desetletja g. Leo Anton gor Zeitung» ter opravlja to službo tudi sedaj. — V tiskarni sv. Cirila službuje dolga dekletja g. Anton Leo Brože, sedanji vodja tiskarne. Istotam je uslužben že od 1883. stavec g. Sebastijan Ferik. Vsi ti slave 50letni jubilej dela. Stavec »Ljudsko tiskarne« g. Fr. Fanelc pa slavi 30 letnico svojega poklica. Mariborski grafični delavci in delavke bodo z družabno prireditvijo in z lepimi darili počastili zaslužni jubilej svojih tovarišev. Mi novinarji se jim pridružujemo, saj dobro vemo, kaj pomeni 50letnica neprestanega dela v tiskarni. Dobro poznamo težave njihovega poklica in globoko cenimo njihovo delo, ki je v ozki zvezi z našim. Čast našim prijateljem — jubilantom! Želimo jim mirnejša in srečnejša leta njihovega življenja kot so ona v preteklosti.

m Mariborski javnosti! Jutri in v ponedeljek posetijo obrtno razstavo odlični gostje iz južnih delov naše države. Razstavniki apelirajo tem potom na mariborsko javnost za podporo, da priredi našim gostom primeren sprejem ter prosi vse hišne posestnike, naj razobesijo zastave. Naši gostje naj se počutijo med nami kakor doma! — Razstavniki odbori.

m Vprašanje g. župana. Uredništvo »Tabor« je prisiljeno, da Vas javno vpraša: Ali Vam je znano, da obstoja razen nemškega dnevnika tudi slovenski dnevnik »Tabor«? Izgleda, da Vam to ni znano, sicer bi se v zadevah, na katerih je interesirana predvsem slovenska javnost, blagovolili obrniti tudi na nas. Ali pa je zopet krivo Vaše visoko mnenje o »cajtengah«, ki ne pišejo tako, kakor bi Vi radi!

m Škandal za mestno upravo so javna stranišča, posebno ona pri franciški cerkvi. Včeraj, ko je bila pri franciških nekak cerkvena slavnost, so ta stranišča izgledala kakor kako laško gnojišče. Če razni romarji nimajo smisla za red in snago, naj se jih k temu prisili. Škandal pa je, da se nahajajo ti zavodi in takem stanju zlasti sedaj ob priliki obrtne razstave, ko prihaja v mesto mnogo tujcev. Upamo, da bodo merodajni činitelji nemudoma napravili red.

m Obrtniški kongres se vrši jutri ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani Narodnega doma. Prijavilo se je že mnogo obrtnih društev iz vseh delov naše države! Obrtniki, pridite polnoštevilno!

m Tukajšnje obiskovalce obrtne razstave opozarjamo, da legitimacija z znakom ne velja kot prosta vstopnica na razstavo. 5 dinarjev stane znak, legitimacije pa se razpečavajo zastonj ter imajo veljavo le za polovično vožnjo po železnici.

m Umazana konkurenca. Nekateri razstavljalci na obrtni razstavi se poslužujejo skrajno umazane konkurence s tem, da na vse predege hvalijo lastne izdelke, izdelke svojih sosedov pa označujejo kot ničvredne. S tem škodujejo samemu sebi — ker lastna hvala — —, in povzročajo nepotrebno razburjanje.

m Mestno kopališče oslane za časa obrtne razstave izven nedelje vsaki dan od 9. do 18. ure odprto. Parna kopel je ob petkih za ženske, vse ostale dni pa za moške. Kadna kopel je vse omenjene dni vsem strankam dostopna.

m Ljudski knjižnici je darovala tovarna Freund 2000 K. To je menda edina tukaj, nemška tiskarna, ki stalno pri-

speva znatno zneske v dobre namene. Očividno pa tudi druga industrijska podjetja vsaj enako dobro prespevajo. Bilo bi želeli, da se j one tuintam spominjajo naših kulturnih in humanih institucij. — »Ljudski knjižnici« je nadalje daroval že drugi trgovec Šostarič platno za opremo omare, obrtnik-krojač Vezjak in ključavničar Babič pas sta opravila zopet zastonj delo. Hvala vsem!

m Pasji zapor. Mestni magistrat nam piše: Z ozirom na to, da se ni več pojavil noben slučaj pasje stekline, se ukline z današnjim dnem strogi pasji zapor za območje mesta Maribor in obstoja do nadaljnjega navadni pasji zapor, to je: pse voditi od sedaj samo z nagnjenikom ali pa na vrviči.

m Nepošten uslužbenec. Včeraj je policija ustavila nekega Rudolfa Š., delavca v kurilnici južne železnice, ki je nesel 32 kg bakrenih vijakov. Preiskava je dognala, da je vijake, ki predstavljajo visoko vrednost — kg 40 dinarjev — ukradel v kurilnici. Izročen je bil sodišču.

m Na cesti napaden. Danes ponoči krog 2. ure jutraj je prijavil policiji nek graničar (Rus), da je bil na Aleksandrovi cesti od neznane družbe napaden. Nekdo ga je s palico udaril po glavi ter mu prizadjal precejšnjo rano, radi katere je moral v bolnico. Napadalec so ostali neznani.

m Tatvina. Včeraj ponoči je bila na stanovanju trgovca Barta na Strossmajerjevi ulici št. 10 izvršena tatvina. Tatje so odnesli razno perilo, obleko in drugo blago v skupni vrednosti 18.000 K. Tatice so kmalu izsledili v osebi služkinje, neke Matilde P., ki je ukradeno blago shranila pri raznih znančkih.

m Kavarna Rotovž od danes naprej dnevno koncert.

m Vdova s petimi neposkrbljenimi otroci prosi usmiljena srea nujno podpore, da zamore opremiti otroke za šolo. Naslov v našem uredništvu, kjer se sprejemajo tudi darovi.

m Velika kavarna. Najmodernejša kavarna v Sloveniji. Na razpolago tu in inozemski listi. Eleganten Bar. — Dnevno koncerti.

m Kavarna v mestnem parku. Pri lepem vremenu dnevno koncert od 17. do 19. in od 21. do 23. ure. Salonski orkester.

m Najdeni predmeti. Od 16. do 31. avgusta 1922. so bili oddani pri policijskem komisarijatu v Mariboru sledeči predmeti kot najdeni in se zamorejo od izgubitelja dvigniti: eden samokres, ena denarnica z denarjem, ena ročna torbica z molitvenikom, ena palica, en slamnik, ena usnjata denarnica z denarjem, ena usnjata denarnica z majhnim zneskom, en privešek, ena usnjata listnica z denarjem, ena čepica, en potni list na ime Alojz Pungartnik, en vezani šal, ena ovrta vežica s priveškom, en par moških nogavic, ena vojaška čepica s ključem.

m Izgubljeni predmeti. Od 16. do 31. avgusta 1922. so bili priglasi pri policijskem komisarijatu v Mariboru sledeči predmeti kot zgubljeni: ena črna usnjata denarnica s 500 K, in zastavljalni list; ena rumena usnjata denarnica z 330 Din. 7 mesecev stari pes volje pasme; ena črna usnjata listnica z vsebino 380 kron; potni list na ime Jurija Schrott, ena zlata igla z briljantom, ena usnjata listnica s 50 K, in železn. legitimacije; 1 zastavljalni list št. 1811; 1 zastavljalni list št. R. 6152; ena železniška legitimacija; ena denarnica z avstrijskim denarjem; ena črna usnjata denarnica z 156 kron; ena ovrta z zlata vežica; ena zlata zaponka v obliki zvezde in približno; ena volnena ženska plava jopa; ena zračna cev za dvokolo; ena zlata zapestnica s priveškom; ene očale; 160 K denarja; ena črna usnjata torbica z belim robcem, 10 Din. bankovcem; ena rujava ženska jopa; hranilna knjižica na ime Juljane Žnidar; ena zaponka v obliki polmeseca in zvezda, bosansko delo.

m Seznam v mesecu avgustu 1922 izdanih obrtnih pravk. Jožef Erbežnik, Slovenska ulica 20, trg. z lesom; Savič Terezija, Glavni trg, trg. z jajci; Oblak Ivana, Jezdarska ul. 5, sejmarstvo s konfekcijo, slaščicami in igračami; Majzel Frančiška, Glavni trg, trg. z jajci, maslom, sirom, zelenjavo

in sadjem; Nipič Jakob, Slovenska ul. 20, kovnostiskarski obrt; Sorn Magda, Slomškov trg 18, šivilja; Uhl Hinko, Koroška cesta 92, izdelovanje galanterij, stenskih obeskov iz mavca; Bostjančič Karel, Ljubljana, Meljska ul. 6, podružnica komisijske trgovine s tehn. in elektrotehn. izdelki, porcel. blagom in stroj; Vidmar Ivan, Meljska cesta 31, trg. z meš. blag. na drobno, podružnica; Skringer Anton, Prešernova ul. 19, obrt godcev; Verdnik in dr., Aleksandrova cesta 51, izdelov. perila po tovarniškem načinu ter trg. z manufakturo na debelo; Dolinšek Jurij, Gubčeva ulica, obrt godcev; Ilger Karol, Kaeijanerjeva ul. 17, slaščičarski obrt; Delniška d. »Union«, Stolina ulica 12, zaloga piva in prodaja kvasa; Fleischer Adolf, Ghega ul. 4, trgovina s konji; Jerman Davorin, Ruška cesta 37, trg. z meš. blagom na drobno; Šober Elizabeta, Koroška cesta 20, sejmarstvo s slaščicami; Švigelj Franc, Tržaška cesta 43, gostilna; Tračnik Leopold, Koroška cesta, elektroinstalacijska obrt; Davorin Ivan, Magdalenska ul. 13, žaganje drv; Adamič Ivan, Gosposka ul. 3, trgovina s konopljenimi vrvmi itd.; Obrar Matija, Loška ulica 15, žaga; B. Veselinović in Miloradović, Gosposka ulica 26, trg. z meš. blagom itd.

m Seznam izbranih koncesij in obrtov. Krakar Barbara, Tržaška cesta 43, gostilna; Ornjg Marija, Koroška c. 126, prevažanje blaga; Horvat Franc, Linhartova ul. žaganje drv; Horvat Franc, Linhartova ul. 16, čiščenje pohištva; Witzler Amalija, Vojašniška ul. 10, gostilna.

Narodno gledališče.

Repertoire:

V soboto, 9.: »Prodana nevesta. Izven ab. Otvoritvena predstava.

V nedeljo, 10.: »Prodana nevesta. Izven ab.

V ponedeljek, 11.: Zaprt.

V torek, 12.: »Revizor«. Izven ab.

—o—

Slavnostna otvoritev gledališke sezone. Danes, v soboto ob 20. uri se otvori tretja gledališka sezona z vprizoritvijo krasne Smetanove opere »Prodana nevesta«. Opozarjamo občinstvo ponovno na ta lepi dogodek in pričakujemo, da bo Maribor vedel ceniti pomen svojega gledališča in ga bo podpiral s kar najobilnejšim posetom.

Kultura in umetnost

x »Prerod.« Prejeli smo 7. in 8. številko »Preroda«, glasnika za нравno povzdigo naroda. Prinaša celo vrsto člankov, posvečenih praktičnim in teoretičnim vprašanjem moralne povzdige našega naroda. Najzanimivejši je članek g. univ. prof. dr. Leonida Pitamica »Revolta zoper avtoriteto«. Članek je posnetek iz ugledne angleške revije »The Fortnightly Review«. Priporočamo, da si ga prebere vsak trezen človek, ki gleda življenje in življenjske probleme sub specie aeternitatis in ki se zaveda, da je pravost, etika podlaga vsemu političnemu, socialnemu, gospodarskemu razvoju človeške družbe. Danes je podlaga skrajno omajena, zato ni čuda, če se javno življenje nahaja v obupnem nazadku. Žal, da nekateri drugi članki v tej številki »Preroda« niso na višini uvodnika. Sicer pa »Prerod« toplo priporočamo.

x Nova učna knjiga za petje. V založbi »Jug« v Ljubljani, pred škofijo 21 izšla je te dni nova učna knjiga, katero je spisal dr. Pavel Kozina in ima naslov »Pevska šola za ljudske, meščanske, srednje in glasbene šole. I. d.« Cena broširanemu izvodu 9 dinarjev.

Naše šolstvo.

Na šestrazredni dekliški šoli v Mariboru se vrši vpisovanje dne 11., 12., 13. sept. od 8.—12. ure dop. Začetniki naj prineso rojstni listek ali izpisek. Vsi drugi zadnje izpicevalo. Začetna maša je dne 14. t. m. ob 8. uri Dne 15. t. m. reden pouk.

Ivan Bizjak, Celje:

Zaščita in povzdiga naše domače obrti in industrije.

Domača obrt in industrija skušata potom razstav dokazati javnosti, da sta zmožni živeti in se razvijati, hočeta po obenem tudi prepričati merodajne činitelje, da je treba oba zaščititi, in jima vstvariti zdravo podlago za razvoj in obstoj. Nedvomno je, da smemo to zahtevati ravno od vladnih faktorjev, ki edini imajo moč, imeti morajo torej tudi smisel za to. Od vlade prito obrtništvo bi se moralo strniti v mogočno skupno gospodarsko organizacijo, ustanavljati bi se morale skupne delavnice, z eno besedo: obrtništvo bi se moralo industrializirati. Le v organizaciji je moč in bodočnost; posamezniki bodo izginili s površja. Ako se obrtništvo ne bo pravčasno zavedlo svojega položaja, gorje mu! Tovarne bodo ustanavljali velekapitalisti in mali obrtnik jim bode moral delati samo stafažo. Obrtnik se je moral učiti več let, potem iti od delavnice do delavnice in si je moral pustiti marsikaj dopasti, da je dosegel višek izobrazbe, ki jo potrebuje kot praktični mojster. Kako težko mu je pač pri sren, ko mora nazadnje videti, da se vsakemu veržniku godi boljše, kakor malemu obrtniku, to pa radi tega, ker ga tišči velekapital. Pa tudi če je sicer še tako zmožen, nima pa temu primerne kapitala, ne more tekmovati s tujim in inozemsko veleindustrijo. Mali obrtnik kupuje v malem pri trgovcu, dobi blago dostikrat šele iz pete roke, denar si večinoma izposodi in mora plačevati velike obresti. Torej je samo po sebi umevno ne more konkurirati z veleindustrijo, ki naroči oziroma dobiva blago naravnost iz tovarne po znatno nižji ceni in sicer že radi tega ne, ker ga plača v gotovini. Zato so velikega pomena nakupovalne zadruge, ki naj bi se ustanovljale povsod, in že ustanovljene razširjale, ker le na tej podlagi je mogoče tekmovati z velekapitalom. Treba je torej skupnega in vztrajnega dela, obrtnik ne sme gledati obrtnika kakor se gledata pes in mačka; ako sta iz iste stroke, temveč ker imata skupne interese, bi in bosta moral gospodariti skupno. Konkurenca malih obrtnikov bi se znatno omilila, ko bi jih vo-Obrtniki, združite se!

Kratke vesti.

Kakor poroča »Tribuna« bo dogovor, sklenjen med jugoslovansko in italijansko vlado v San Margheriti, podpisan v prvi polovici meseca septembra 1922.

»Epoška« poroča, da bo d'Annunzio že v kratkem s kraljevskim dekretom imenovan senatorjem.

Predvčerajšnjim je bilo v Taihoku (Formoza) občutiti silen potres, ki je povzročil veliko škodo. Domneva se, da je tudi število človeških žrtev znatno. Podrobnosti še manjkajo.

Poročevalec londonskega lista »Times« v Rigi poroča svojem listu uradni seznam usmrtecev, ki so se izvršile po nalogu sovjetske vade po izbruhu revolucije: Seznam usmrčenih obsega nastopne grozne postavke: 375 profesorjev in učiteljev, 8800 zdravnikov, 355.250 drugih intelektualcev, 1243 duhovnikov, 54.650 častnikov, 350.000 vojakov, 59.000 policistov, 12.950 zemljiških posestnikov, 192.350 delavcev, 815.100 prebivalcev z dežele. Skupno je torej zahteval sedanji sovjetski režim, ki osrečuje Rusijo 1.766.118 žrtev.

Pri nekem železniškem prehodu v bližini Chieta (Italija) je trčil vlak ob potniški omnibus, napolnjen s potniki in ga povozil. Med potniki je bilo 10 mrtvih in 30 težko ranjenih.

Japonska križarka »Nitaka«, ki je pred nekoliko dnevi naselila na peščinu, se je do polovice pogreznila. Od posadke je bilo mogoče rešiti samo 16 mož, ki pa so tudi deloma težko ranjeni.

Kakor se poroča iz Berlina, se je sovjet v Odesi odcepil od Moskve in proglasil svojo samostojnost. Vsa južna Rusija s krimskim polotokom se je baje pridružila gibanju in tudi pomorščaki v Črnem morju so se uprli.

Sokolstvo.

o Telovadba članstva. Od ponedeljka 11. 9. 1922 naprej se vrši redna članska telovadba zopet v realni telovadnici in sicer vsak ponedeljek, sredo in petek ob 20. uri. Vsi bratje, ki ste obljubili in vsi ki ste zdravi, prihajajte redno in točno k telovadbi. Kdor doslej ni bil telovadelec, naj se posveti vzgoji svojega lastnega telesa, ne glede na starost in stan, kajti telovadba okrepi in osveži vsakogar. Kdor čuti sokolsko naj ne manjka v telovadnici.

Sport.

: Svoboda: Mak. Danes ob 1/6. uri se vrši prvenstvena tekma med imenovanimi kubci. Pričakuje se obilen poset. Sodi g. Valčeki.

: SK Celje: SK Maribor. V nedeljo je SK Celje gost SK Maribora. Odigra se revanšna tekma k oni, ki se je odigrala 20. avgusta v Celju v koji je zmagal Maribor šele ob koncu odločiti igro zase (2:4). »SK Celje« je s tem dokazal svojo dobro kvaliteto. Pričetek ob 14. uri na igrišču SK Maribor.

Objave.

§ Pevski odsek pekov, priredi 1. oktobra ob priliki svoje 25letnice veliko jesensko veselico v vseh prostorih Gambrirove gostilne, na kar že danes opozarjamo društvu naklonjeno občinstvo.

§ Mestni kino. V soboto, nedeljo, ponedeljek in torek se predvaja zadnji del misterioznega filma »Indijski grobni spomenik«.

Gospodarstvo.

Seznam industrijskih in večjih obrtnih podjetij v okraju trgoveške in obrtne zbornice v Ljubljani je izšel v novi, pomnoženi in izpopolnjeni izdaji. Prikladna knjižica je sestavljena po strokah v abecednem redu in obsega 80 tiskanih strani. Dobi se pri trgovski in obrtni zbornici v Ljubljani po 10 dinarjev za tiskovne stroške in 80 par za poštnino. Denar je vpslati vnaprej.

g Zagrebški žitni trg (2. septembra.) Cene v kronah za 100 kg postavljeno postaja: pšenica (76 do 77 kg) 1800

do 1850, rumena Koruza 1580 do 1560, rž (71 do 72 kg) 1450 do 1500, ječmen za pivovarne 1650 do 1700, za krmno 1550 do 1620, oves 1300 do 1860, fižol 1650 do 1700, moka št. 0 2750 do 2800, št. 2 2650 do 2700, št. 4 2550 do 2640, za krmno 1300 do 1850, otrobi 900 do 950. Tendence nespremenjena. Nekaj večja ponudba.

Zivinski trg v Zagrebu. Pretečeni teden so bile sledeče cene za kg žive teže v kronah: debele svinje 93 do 96, mesnate svinje nad 60 kg 78 do 82, izpod 60 kg (katerih izvoz je dovoljen) 95 do 100, voli I. 45 do 55, II. 26 do 35, III. 20 do 25, krave I. 20 do 30, II. 18 do 24, III. 12 do 16, biki I. 50 do 60, II. 30 do 40. Mast se trži po 145 do 147 K. Izvoz goveje živine se je začel v velikih množinah v Avstrijo, Češkoslovaško in Italijo. Svinje se izvažajo samo pod 60 kg.

g Dobava sena. Producenti gospodarske zadruge, trgovci, dobavitelji in podjetniki se pozivljajo, da stavijo pisemne ali ustne ponudbe za prodajo sena garnizijam Dravske divizijske oblasti. Ponudbe se sprejema vsak dan osebno ali po pošti od vseh ponudnikov in se bodo dne 12. septembra t. l. zaključevale pogodbe pri intendanturi Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani (vojašnica Vojvode Mišiča), pri komandi vojnega okraja v Mariboru in Celju ter pri komandi mesta v Slov. Bistrici. Predmetni oglas je v pisarni trgoveške in obrtne zbornice v Ljubljani, pogoji pa pri omenjenih vojaških uradih interesentom na vpogled.

g Prodaja starega materiala. Ravnateljstvo državnih železnic v Sarajevu bo prodalo dne 12. septembra t. l. ob 9. uri dopoldne v skladišču materiala na glavnem kolodvoru v Sarajevu stare obročje od koles, staro kovano železo, stari papir, staro pločevino, star gumij itd. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgoveške in obrtne zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

g Dobava krušne moke. Dne 11. septembra t. l. ob 10. uri dopoldne se bo sklenila v intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani direktna pogodba glede dobave 125.000 kg krušne pšenične moke. Predmetni oglas je v pisarni trgoveške in obrtne zbornice v Ljubljani, pogoji pa pri divizijski intendanturi v Ljubljani interesentom na vpogled.

Socijalna politika.

Stanje delovnega trga. (Tedensko poročilo Državne borze dela v Mariboru za čas od 20. 8. do 2. 9. 1922.) Prosta mesta so bila prijavljena: 205 moškim, 118 ženskam, skupaj 323. Dela je iskalo 220 moških, 155 žensk, skupaj 375. Zaposlitni je bilo mogoče 93 moških, 65 žensk, skupaj 158. Brezposelnih je ostalo 486 moških, 220 žensk, skupaj 706. Podpora (brezposelno) je dobilo — moških, — žensk, skupaj —. Promet od 1. 1. do 2. 9. 1922 izkazuje 10.631 strank in sicer 5234 delojemalcev, 4797 delodajalcev ter 2359 uspešnih nakažil dela. Delo dobijo: hlapeci in dekle, viničarji, drvarji, kovači, klesarji, delavci kos in srpov, armaturni strugar, železolarji, elektromonterji, mizarji, sodarji, lesni strugarji, sedlar, čevljarji, krojači in šivilje, perice, usnarji, slaščičarji, prekajevalec, zidarji, pleskarji, gostilniško osebje, služkinje, kuharice itd. — Dela iščejo: hlapeci in dekle, oskrbniki, drvarji, majarji, viničarji, rudarji, vrtnarji, kovinarji, urarji, monterji, mizarji, sodarji, kolarji, tkalci, čevljarji, krojači, perice, mlinarji, peki, mesarji, natakariji in natakarike, hotelsko in gostilniško osebje, kem. teh. laborant, dimnikarji itd. — Splošen pregled: Položaj na delovnem trgu ne kaže posebnega izboljšanja. Zadnje dni je bilo le dninarjem in drvarjem dovolj prostih mest na razplogu. Za težko in umetno industrijo primanjkuje izvežbanih specialnih delavcev. Največ brezposelnih izkazuje ročna obrt vseh vrst. Ker se končujejo sezije v raznih letoviščih in kopalniščih, je na delovnem trgu tudi večje število brezposelnega hotelskega in gostilniškega osebja, ki ga bo težko zaposliti.

Brzobjavna poročila

KRALJEVA DVOJICA SE VEDNO V MARIJ. LAZNYH.

Beograd, 9. sept. (Izv.) Glasom poročila, ki ga je prejela vlada, sta namestila kralj in kraljica dne 7. t. m. odpotovati v Pariz, kjer sta hotela ostati par dn. Kakor pa naknadno poročajo iz Marijskih Lazny, se je potovanje odgodilo do nedelje. Iz Pariza se vrata kralj in kraljica dne 22. t. m. v Beograd. V Parizu bo kralj obiskal predsednika francoske republike Milleranda.

PROTESTNA ŽELEZNIČARSKA STAVKA V AVSTRIJI.

Dunaj, 9. septembra. (Izv.) Uslužbenci južne železnice na Dunaju in okolici so vprizorili včeraj od 11. do 13. ure popolno stavko; med tem časom je počival ves promet. Kot vzrok stavke se navaja dejstvo, da vlada ni hotela sprejeti zastopnikov uslužbencev južne železnice, ki so hoteli protestirati proti državnemu finančnemu odboru južne železnice.

OBMEJNE POSTAJE.

Beograd, 9. sept. (Izv.) Prometno ministrstvo je ravnokar določilo, katere postaje imajo veljati kot obmejne postaje kraljevine SHS in sicer: Na državnih železnicah: 1. Proti Grčiji Gjevgjelija, 2. proti Bolgariji Caribrod, 3. proti Romuniji Zongolja, 4. proti Avstriji Dravograd Meža in Jesenice, 5. proti Italiji Kranjska gora, Bistrica ob Bohinjskem jezeru, 6. proti Madžarski Oroszlamo, Hodos, Subotica, Brnjevo in Molostor. Na Južni železnici: 1. proti Italiji Rakek, 2. proti Avstriji Maribor, Prevalje, 3. proti Madžarski Kotoriba in Barcs. Prehodne postaje na južni železnici Sisak, skupno Zagreb, državna kolodvora Čakovac in Ljubljana.

OBČINSKE VOLITVE V LJUBLJANI.

Ljubljana, 9. septembra. (Izv.) Občinske volitve v Ljubljani so določene na dne 9. septembra. Volilo se bo 40 občinskih svetnikov in enako število namestnikov.

VIHAR V KUMANOVEM.

Kumanovo, 9. septembra. (Izvirno.) Dne 4. t. m. je razsajal v Kumanovu izr. močen vihar, združen s prelomno oblaka. Stiri hiše je popolnoma porušil in poškodoval tudi ceste. Škoda je znatna.

BORZA.

Zagreb, 9. septembra. (Izv.) Na borzi je nastala precejšnja zmeda in negotovost z ozirom na novo devizno in valutno naredbo.

Curih, 9. septembra. (Izv.) Predb. (Izv.) Pariz 40.85, Zagreb 1.60, London 23.50, Berlin 37 1/2, Praga 17.40, Italija 22.90, Newyork 527, Dunaj 1/4, Budimpešta 23, Varšava 7 1/4.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozimec
Glavni urednik: Radojko Rehak

BERSON
Gumijevi podpetniki
in
podplati
1462
napravijo Vaše obuvalec
trpežno in
elegantno.

Dobiva se v vseh boljših trgovinah usnja in na debelo pri:
BERSON-KAUČUK D. D. Zagreb, Wilsonov trg 7.

Kompanion
želi stopiti s kapitalom in osebnim sodelovanjem v eno industrijsko podjetje (prednost elektr. ali strojniško). Obširne ponudbe prosim pod »Elektrotehničar« na upravnishstvo »Tabora«. — — — 1616 2—2

„Priporočamo sledeče tvrdke“
KAROL HOJS Parni in umetni mlin v Središču
Stavbeno podjetje in lesna trgovina, Ormož, D. M. Puščava 1655 1648
J. ZADRAVEC
VINARIA D. D. TOMAŽIČ JOSIP Močni mlin za uniformiranje in vinogradnikov v Ptuj. Stalna zaloga prvovrstnih haloških in ljutomerskih vin. Celje, Glavni trg 10/II 1649 1647

Leseno pohištvo
Železno pohištvo
Tapetn. pohištvo
Pisarn. pohištvo
Posteljna oprava
Preproge
Zavesa 317
Blago zapohištvo
Posteljno perje
izvarečno nizke cene
v zalogi pohištva
Karol Preis
Maribor
Gospodarska ulica št. 30
Frehanova hiša.
Svoboden ogled!
Genitil brezplačno!

Tovarniška zaloga
češkega in angleškega
manufakturnega blaga
se dobi po najnižjih cenah
pri
J. TRPIN, MARIBOR
Glavni trg št. 17. — 1473

Ne pozabi naročnino!

Mala oznanila.
Kontoristinja z prakso, zmožna slovenskega in nemškega jezika ter strojnepisja, želi kmalu nastopiti službo. Cenj. dopis pod »Kontoristinja« na upravnishstvo. 1634
Dijak se sprejme na hrano in stanovanje. Tattenbachova ul. št. 27-I, levo. 1633
Postrežnica se sprejme. Gaberc, Ruska cesta 13. 1636
Mali dijak se sprejme k uradniški družini na stanovanje in hrano. Naslov pove upravnishstvo »Tabora«. 1637
Perfektna kuharica se sprejme takoj k boljši družini v Zagreb. Ponudbe na Spanič Zagreb, Mihajlovičeva ulica. 1640 3—1
Sprejme se gospodična na stanovanje z vso oskrbo. Naslov v upravi. 1641
Na prodaj: Dve omari, gestilničarski pult, kurnik (lahko se preuredi za prašice), dve odelji, steklenica 50 lit., 100 komadov različnih steklenic, moške in ženske obleke, avstrijske vojaške obleke za osebe srednje velikosti, sod za mast in železna peč. Vpraša se: Jezdarska ulica št. 8-I, konjen. vojašnica, Anton Ožeg. 1635

Odda se meblirana soba dvema gospodoma ali dvema poročencema. Naslov se izve v upravi. 1644
Enonadstropna hiša z lipim vrhom, električno razsvetljavo in velikimi stanovanji se takoj proda. Ponudbe na anonenish zavod Ivo Sušnik, Maribor. Slovenska ulica 15. 1642
Brivnica Frana Novaka na Aleksandrovi cesti št. 22 se priveroča. 2

Zahtevajte sedaj pri nakupu zopet izrecno MAGGI jeve staroznane izdelke
MAGGI jevo ZABELO MAGGI jeve ZABELO KOCKE
1120
dobe se v vseh špecerijskih trgovinah.
Glavno razpečavanje na debelo za državo SHS
FRAN K. LESNIK, Maribor, Cankarjeva ul. št. 26.

Mala oznanila.
Dobro mleko, surovo maslo in sir se dobijo v mlekarni Ivana Golob, Slovenska ul. 16. 1551 10—7
Namizno olje à K 110, bučna olje à K 160 se dobi na Glavnem trgu pri belorodnem dežniku v vrti olja. 1579 5—6
Na prodaj: 1 1/2, orala njive, sposobna za stavbene prostore v bližini postaje Tezno. Poizve se v gestilni Atrlic-Breznik, Tezno. 1592 2—2
Otroška postelja (lesena, z ograjo in predalom) se proda v Stolni ulici 1. I. nadstrop, desno (Spindler). 3—3

Ljudska knjižnica Narodni dom, I. nadstr.
posluje ob nedeljah od 1/2 10.—1/2 11. ure in ob četrtkih od 1/2 19.—1/2 20. ure
Mladinski oddelek ob sobotah od 18. do 19. ure.

Dominik Fabijančič
 Maribor, Jurčičeva ulica 5
 krojač za gospode in dame
 Izprašen na Prvi krojaški akademiji v Berlinu.
 Se priporoča. 1602 4 2

Cevlji, nogavice
 v veliki izbiri in po solidnih cenah vedno pri
ANICI TRAU
 MARIBOR, Grajski trg 1

Zdravilišče Rogaska Slatina

Postaja Grobelno na Južni železnici in od tam po lokalni železnici v Rogasko Slatino.
 Zdravilišče, kjer se pijejo 3 vrste najboljših zdravilnih vod (Tempel, Styria, Donati).

TEMPEL-VRELEC

Najboljša namizna voda, najbogatejša na ogljikovi kislini. Pospešuje prebavljanje in presnavljanje.

STYRIA-VRELEC

Zdravilna voda proti kroničnemu katarju želodca in čreves, najboljši pripomoček proti slabemu prebavljanju in teku, boleznim jeter in ledvic, sladkorni bolezni.

DONATI-VRELEC

Najboljši vrecel svoje vrste, posebno dobro sredstvo proti črevesnemu katarju, žolčnemu kamenu, sladkorni bolezni, debelosti, hemoroidom, putiki i. t. d. i. t. d.

Rogaska slatina je najbolj priljubljena in se v obče največ zahteva. To pa radi tega, ker je izmed vseh alkalično-saličnih rudninsk-kislih slatin najbogatejša na ogljikovi kislini. — Ta slatina je najokusnejša in oživljajoča pijača; obenem pa tudi najboljšo sredstvo, s katerim se obvaruje v mrzličnih krajih mrzlice.

Rogaska slatina je najmodernejšo in največje zdravilišče v celi Jugoslaviji. Hydrotterapija, elektroterapija in inhalatorij, gimnastika za zdravljenje, kopeli z ogljikovo kislino, slane, smrečne, parne, zračne, solčne kopeli in kopeli z vročim zrakom. Zdravljenje z mlekom in sirotko. Dietetska restavracija. — Lastni vodovod za pitno vodo. 228 m nad morjem ležeče. Stalni poštni brzojavni urad. Velika kopališka dvorana, bralna soba, lepe jedilnice, dobre restavracije, kavarne, slaščičarne, terase, sprehajališča, vojaška godba. — Pogoste priredbe plesov, umetniških in navadnih koncertov, tombole. Izposojevalna knjižnica, lepi parki itd. — Živahen poštni in vozni promet. Avtomobili in vozovi stoje gostom na razpolago. — Sezija od 1. maja do 15. oktobra.

Ravnateljstvo drž. zdravilišča Rogaska Slatina

FRANC CVILAK

belilnica voska, obrt medu in voščenin. Na Pokrajinski obrtni razstavi objekt „A“, oddelek II., stojnica št. 14.

JADRANSKA BANKA - BEOGRAD

Delniška glavica: Din. 60,000.000.— Rezerva: Din. 30,000.000.—

Podružnice:
 Bled, Jesenice, Prevalje,
 Cavtat, Korčula, Sarajevo,
 Celje, Kotor, Split,
 Dubrovnik, Kranj, Šibenik,
 Hercegnovi, Ljubljana, Tržič,
 Jelsa, Maribor, Zagreb,
 Metković
 Amerikanski oddelek

Naslov za brzojave: JADRANSKA

Afilirani zavodi:

Jadranska banka: Trst, Opatija, Wien, Zadar.
 Frank Sakser State Bank, Cortlandt Street 82, New-York City.
 Banco Yugoslavo de Chile, Valparaiso, Antofogasta, Punta Arenas, Puerto Natalos, Porvenir,

Razstava pohištva

v vseh prostorih velike trgovske hiše.

Najfinejše vrstno in luksuzno pohištvo, kakor priproste opreme za uradniška in delavska stanovanja

Jedilne, spalne, gosposke. stanovanjske sobe in sobe za deco, salonsko, kuhinjsko in predsobno pohištvo, pisarniška oprema, železno pohištvo, tapetniško pohištvo kakor klub-garniture, divani, otomani itd. Vloge in žimnice, podobe, ogledala, umetniška obrtna dela. -- Preproge, zagrinjala, posteljna in mizna pregrinjala, blazine in vsa posteljina. - Tapetniške potrebščine.

Zmerne cene!!!

Cenik brezplačno!

Pošiljanje na deželo!

Nobenakupnadolžnost!

Solidni izdelki!
Prosti ogled!

Trgovska hiša za pohištvo in preproge
Karol Preis
MARIBOR
 GOSPOSKA UL. 20
 (Hiša - Pirchan)
 TELEFON ŠTEV. 322

Kolektivni oglasi oglaševalnega zavoda Fran Voršič, Maribor, Cankarjeva ulica 15

FRANC SCHELL - MARIBOR

I. JUGOSLOV. IZDE-
LOVALNICA BLAGAJN
• Koroška cesta številka 31. •

1630 3-2

JOSIP KARNIČNIK

MARIBOR, GOSPOSKA

15

Modna in športna trgovina.
Zaloga original angleškega
sukna. Zaloga izgotovljenih
oblek. Prvovrsten krojaški
salon.

Se priporoča
manufakturna in modna tvrdka

FRANC MASTEK

Maribor, Glavni trg 16.

1607 3-2

JOSIP GUMZEJ
SODAR

Vojašniška ulica št. 7

Izdeluje vse vrste sodov po umerjenih cenah

1619 3-2

Zaloga pohištva in mizarska delavnica
z električnim obratom

ŠTEFAN KOTER
Maribor, Dravska ulica 8

Izdelovanje od najpreprostejše do
najfinejše opreme v najkrajšem času
in po konkurenčnih cenah. 1606 2-2

Zaloga čevljev

lastnega izdelka, od preproste
do najvinejše vrste, se dobi pri

Ivan Krois - Maribor

Koroška cesta 18.

Cene solidne! 1618 2-2 Cene solidne!

TOVARNA PERILA
MAKS DURJAVA IN DRUG
MARIBOR

Gregorčičeva ulica št. 24

TELEFON 208 1921 2-2

I. KARNIČNIK

Maribor, Grajski trg 1

Manufaktura. — Perilo.

Na debelo! 1609 3-2 Na drobno!

Dežne plašče,
klobuke,
perilo,
čevlje

ter razno modno in galanterijsko blago v veliki izbiri
priporoča

JAKOB LAH - MARIBOR

GLAVNI TRG 2. 1608 4-2

Cenjenemu občinstvu se toplo priporoča

I. TEMERL NASL.

Razinger & Stravs

Strojno in stavb. ključavničarstvo, avtogenično varjenje.

MARIBOR, VOLKMARJEVA UL. 6.

— Sprejemajo se vsa v to stroko spadajoča dela. —

1599 3-2

Parfumerija, galanterija in
pletarski izdelki

J. BALOH

Maribor, Grajski trg 3.

1603 2-2

ČEVLJI!

Izdelovanje čevljev za gospode, dame in otroke po meri
in najcenejših dnevnih cenah

I. POTOTSCHNIK

MARIBOR, MLINSKA ULICA 4.

Špecialist v hribovskih in turistovskih ter tudi
v ortopedičnih čevljarskih delih.

1600 3-2

HOTEL IN RESTAVRACIJA
„HALBWIDL“

v sredini mesta ležeče, v Jurčičevi ulici

Prvovrstna vina, izvrstno pivo iz pivovarne
Götz, Maribor. — — Meščanska kuhinja.

Na praznik dne 8. in 10. septembra koncert.

Novo urejene sobe za tujce! 1597 2-2

POZOR! DAME IN GOSPODJE
Ravnokar prispeli najnovejši

modeli klobukov

za jesensko in zimsko sezijo, Ivan Kvas, klo-
bučar, Maribor, Meljska ul. 74. Velika zaloga
klobukov za gospode in dame. Preoblikovanje
starih po naročilu.

Postrežba točna. 1601 2-2 Cene solidne.

POZORI! — — — — — POZORI!
POSETNIKI 2. OBRT. RAZST. V MARIBORU!

— K-A-V-A-R-N-A —
-BEOGRAD-

bode za časa obrtne razstave odprta

celo noč.

Dnevno koncert.

Pričetek ob 20. (8.) uri. — — Konec ob 24. (12.) uri.
Dobila se bode najfinejša kava, čaj, vino, šampanjec
itd. ter vsakovrstna mrzla jedila. — Za solidno in točno
postrežbo jamči lastnica **MARIJA SILIGOL.** 2-2

Modele
čevljev

v celih serijah iz lep-
ke, po modernih kopitnih
oblikah ali amerikan-
skih oblikah izrezane,
dobavljajo za tovarne obu-
vala in čevljarje. Apartne
elegančne oblike. Veli-
kanska izbira novitet
za vsako sezijo.

Zgornje dele

izdelujem iz od naro-
čnika mi doposlana
materijala prvovrstno, hi-
tro in po ceni. Posebna
delazmožnost v mont-
iranju zgornjih delov za

tovarne obuvala

Nakup, reparatura in
prodaja

čevljarskih strojev

Zahtevajte prospekte od

Ralph F. Richter,

Subotica VI.

Poučevanje

v vseh strokah moderne,
mehanične izdelave obu-
vala. — Zahtevajte prospekt.

Na debelo! Na drobno!
Delikatese in južno sadje
najsolidneje in najcenejše

Hmelak in drug

Maribor, Slomškov trg 6

Telefon 158. - Brzjavaj: Hmelakomp.

1598 2 2

Kavarna „Central“ v soboto in nedeljo celo noč odprta!

Najboljša kava, vse novine, dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča

G. VALJAK.

1643

V nedeljo, dne 10. septembra 1922 se vrši v gostilni Marks, Meljska cesta št. 85

VELIK VRTNI KONCERT

združen s pojedino praženih piščancev (komad 70 K), dobre svinjske pečenke in raznih klobas. — Točila se bodo izvrstno Klopinsko vino in sveže pivo. — Koncertira priljubljena kapela. — Vstop prost. — Za obilen obisk se priporoča

1638 gostilničarka Marks.

Izgubila se je

včeraj zvečer okrog pol 21. ure od Grajske kleti do Volkmarjeve ulice denarnica iz rdečega usnja, vsebujoča K 2200.—, ogledalce, škarjice in nekaj slik. Pošteni najditelj se naproša, da odia denarnico proti dobri nagradi v upravnistvu „Marburger Zeitung“.

Pet lokalov

lakoji na razpolago onemu, kateri kupi hišo v Mariboru blizu koroškega kolodvora. Cena 900.000. Ponudbe na Jerica Zwitter Maribor, Stritarjeva ulica 5. 1645

Odda se v najem ali pa proti kavciji

glavna trafika v Ormožu.

Vse natančneje pogoje se izve pri Lud. Kuhariču v Ormožu. 1639 2-1

AMERIKANSKI

in angleški

Singer šivalni stroji

Singer igle in nadomestni deli. Lasna mehanična delavnica.

Singer olje, nitri, svila itd.

Prodaja na obroke.

Singer šivalni stroji Bourne & Co., Newyork.

Centrala za kraljevino SHS, Zagreb, Maruličeva 5.

Podružnica: MARIBOR, Šolska ulica št. 2, Zagreb, Karlovac, Varaždin, Osijek, Vinčkovi, Bjelovar, Brod na Savi, Subotica, Novi Sad, Ljubljana, Sarajevo, Mostar, Banjaluka, Tuzla, Dubrovnik, Podgorica, Beograd, Kruševac, Niš, Skopje, Veles, Bitolj, Kragujevac, Zaječar in Šip. 341

Zastopstva so v vseh večjih mestih.

Suhe gobe, lipovo cvetje, brinjevo olje in poljske pridelke plača najbolje tvrdka Sirc-Rant, Kranj, telef. int. št. 9, in nudi po najnižjih cenah na debelo sladkor, riž, olje, kavo itd. Prosim za ponudbe gob z vzorci. 1493

Sprejem 1639 2-2

zastopstvo resne tvrdke v lastni hiši. Poljubna garancija. Lepi prostorni lokali. Prijazne ponudbe pod „Resno“ na upravo lista.

Seno, slamo, drva, premog, žito, krompir, sadje in druge deželne pridelke kupuje in prodaja **ANDREJ OSET, Maribor**, Aleksandrova cesta št. 57. Telefon št. 88. 1328

Podpirajte Jugoslovensko Matico!

TRGOVSKI LOKAL

v najbližjem predmestju v novi hiši, s privočno suho kletjo — za specijalno trgovino ali drugo — se odda v najem. Pod „Trgovski lokal“ na upravo lista. 1641 2-2

Železo vseh vrst

1633 11-1

traverze, cement, pločevino, žice in žičnike

po najnižji ceni priporoča

Ivan Koražija,

trgovina z železnino na debelo

Maribor, Aleksandrova 23.

Telefon interurban 313.

Telefon interurban 313.

JADRANSKA BANKA

išče več starejših in mlajših

bančnih uradnikov.

Ponudbo z zahtevo je nasloviti na:

„Tajništvo centrale v Ljubljani.“

Širite povsod naš list!

Samo 10 dni Brez konkurence Samo 10 dni

Nabavil sem velike množine finih, dobro izdelanih modnih hlač za gospode, katere se bodo prodajale samo deset dni, pričnši v soboto, dne 19. t. m. po **KRON 640 ZA KOMAD**. Nikdo naj ne zamudi te edine priložnosti, da si za današnje razmere po neverjetno nizki ceni nabavi ali vsaj ogleda blago, katero je danes brez konkurence. 1615 2-2

Priporoča se **J. PREAC**, manufakturna trgovina, Maribor - Glavni trg 13

Zaloga čevljev Dragotin Roglič, Koroška cesta 19, Maribor

lastnega izdelka

komisijska zaloga pri Betki Lešnik, Gosposka ulica 14. 1